

Beslutningsforslag nr. B 1. Fremsat den 6. oktober 1982 af Kalnæs (SF), Tommy Dinesen (SF), Birthe Hansen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om statslig overtagelse af Gulf-raffinaderiet på Stignæs

Folketinget pålægger regeringen straks at tage initiativ til, at der indledes forhandlinger med henblik på statslig overtagelse af Gulf-raffinaderiet på Stignæs.

Bemærkninger til forslaget

En af regeringens vigtigste opgaver må være at bevare og forøge produktionen i Danmark for at forbedre beskæftigelsen, formindske underskuddet på betalingsbalancen og nedbringe statens underskud. Det forekommer derfor umuligt at acceptere, at Gulf-raffinaderiet lukker, når det danske forbrug af olieprodukter er betydeligt større end de tre danske raffinaderiers samlede produktionskapacitet, og når Gulf-raffinaderiet må regnes for det mest moderne i Danmark.

1. Det danske forbrug af olieprodukter var i 1981 ca. 11 millioner tons med en fordeling på produkter, der meget nær svarer til den, som Gulf-raffinaderiet frembringer. Den samlede produktionskapacitet for de tre danske raffinaderier er ca. 8 millioner tons. Med nedlæggelse af Gulf-raffinaderiet reduceres den danske raffinaderikapacitet med en tredjedel til ca. 5,5 millioner tons, og det vil derfor være nødvendigt at importere halvdelen af Danmarks olieforbrug som færdigraffinerede olieprodukter. Med en accept af Gulf-raffinaderiets lukning flytter regeringen således produktion fra Danmark til udlandet.

2. Den umiddelbare virkning vil være omkring 200 ekstra arbejdsløse med tilsvarende ekstra udgift til arbejdsløshedsdagpenge, samt ca. 200 millioner ekstra i valutaudgift. Medens de ekstra arbejdsløse og den deraf følgende statsudgift ligger helt fast, kan den ekstra valutaudgift være afhængig af de øjeblikkelige spotmarkedspriser på olie, således at den ekstra valutaudgift kan forsvinde i perioder, men også blive langt større i perioder.

Regeringen har påpeget, at der på grund af overkapacitet i Europa og lave spotmarkedspriser er risiko for, at driften af raffinaderiet vil give underskud. Denne risiko eksisterer, men risikoen ved at gøre sig langt mere afhængig af spotmarked og udenlandske raffinaderier er efter forslagsstillernes mening langt større. En ny oliekrise uden langtidsaftaler om olieimport og med afhængighed af spotmarked vil kunne blive en meget bekostelig affære. Accept af lukning af Gulf-raffinaderiet (eller et andet af de danske raffinaderier) må derfor betragtes som en meget kortsigtet handling.

3. De i beslutningsforslaget nævnte forhandlinger må selvfølgelig omfatte såvel Gulf-raffinaderiets ejere som olieselskaber, der distribuerer olie-

produkter i Danmark, med henblik på opnåelse af aftale om salg af raffinaderiets produkter.

Med i overvejelserne bør regeringen også tage gennemførelse af en koncessionslovgivning i Danmark for raffinering og import af olieprodukter. En sådan lovgivning findes i Frankrig, og vi kender systemet i Danmark gennem el-forsyningsloven, der kræver bevilling for elværker med en effekt på 25 MW eller derover. Hvormed begrundes det, at olieraffinering og -import er frit overladt til de multinationale selskaber, medens elforsyning er underkastet bevillingslovgivning? Elforsyningen påstås i øvrigt at være »forbrugerejet« og en af de bedste og billigste elforsyninger i verden. F.eks. anslås det i EP 81, at elværkerne i Danmark kan bygge atomkraftværker til omkring det halve af prisen i USA.

4. Gulf-raffinaderiet må anses for det mest moderne i Danmark. Det har den dybeste havn, og det er det eneste raffinaderi, der i øjeblikket kan fremstille højoktan benzin med lavt blyindhold, medens sådanne forbedringer er planlagt på de øvrige raffinaderier.

5. Efterhånden som leverancerne af Nordsøolie til staten vokser, vil der være stigende behov for raffinering af statslig olie. Denne kan ikke økonomisk rationelt foregå udelukkende på Shell-raffinaderiet i Fredericia, hvor olieledningen fra Nordsøen ender. Endvidere vil staten komme til at betale overpriser for raffinering, hvis den ikke selv har raffinaderikapacitet, idet staten enten må acceptere raffinering i Danmark til overpris svarende til transport til og fra udenlandsk raffinaderi eller raffinering i udlandet. Staten – og det er altså de danske forbrugere – vil derfor kun have valget mellem to onder, hvis den ikke selv råder over raffinaderikapacitet.

6. Spørgsmålet om lukning af Gulf-raffinaderiet må i øvrigt ses som et af mange tilfælde, hvor multinationale selskaber bestemmer, om produktion i Danmark skal udvides eller indskrænkes eller helt standses. Det anses af forslagsstillerne for totalt uacceptabelt, at multinationale selskaber kan foretage sådanne beslutninger – ofte om rene spekulationslukninger – og dermed have en meget stor indflydelse på udvikling i arbejdsløshed, betalingsbalance og statsunderskud i Danmark.